

Zákon č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách

RNDr. Magdalena Boučková
odbor druhové ochrany
a implementace mezinárodních závazků
Ministerstvo životního prostředí
magdalena.bouckova@mzp.cz

Směrnice Rady 1999/22/ES, o chovu volně žijících živočichů v zoo

- **Cíl směrnice:** ochrana volně žijících živočichů a zachování biologické rozmanitosti tím, že členské státy přijmou opatření pro udělování licencí zoo a budou nad nimi provádět dohled.
- **Definice zoo:** trvalé zařízení, kde mohou být živočichové volně žijících druhů vystaveni veřejnosti sedm a více dní v roce, s výjimkou cirkusů, obchodů a jiných zařízení, která čl. státy vyjmou z působnosti směrnice, pokud nevystavují větší počet živočichů nebo druhů a výjimka neohrozí cíle směrnice.

Směrnice Rady 1999/22/ES, o chovu volně žijících živočichů v zoo

Požadavky směrnice na zoo s licenci:

- zúčastnit se výzkumů, z nichž plyne prospěch pro ochranu jednotlivých druhů a/nebo výcviku v příslušných ochrannářských dovednostech a/nebo výměny informací týkajících se ochrany druhů a/nebo případně chovu v zajetí, obnovování stavů a opětovného vysazování živočišných druhů do volné přírody,
- podporovat výchovu veřejnosti k povědomí o ochraně biologické rozmanitosti, zejména prostřednictvím informací o předváděných druzích a jejich přirozených stanovištích,

Směrnice Rady 1999/22/ES, o chovu volně žijících živočichů v zoo

Požadavky směrnice na zoo s licenci:

- chovat živočichy v podmínkách zaměřených na uspokojení biologických a ochranných požadavků pro jednotlivé druhy, mimo jiné také specifickým obohacováním vybavení jejich výběhů, budou udržovat vysoký standard chovu a ustájení živočichů s rozpracovaným programem veterinární péče a výživy,
- bránit živočichům v útěku, aby nedošlo k ekologickému ohrožení původních druhů, a pronikání škodlivých organismů z vnějšího prostředí,
- vést aktualizované záznamy o kolekci zvířat zoo.

Směrnice Rady 1999/22/ES, o chovu volně žijících živočichů v zoo

Požadavky na čl. státy EU:

- přijmout opatření pro udělování licencí zoo,
- provádět pravidelné kontroly u zoo s licencí,
- stanovit nápravná opatření při neplnění podmínek licence (např. uzavření zoo pro veřejnost)
- stanovit sankce pro porušení vnitrostátního předpisu

EU Zoos Directive. Good Practices Document.

European Commission, 2015.

Zákon č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách

Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad (zákon o zoologických zahradách), ve znění pozdějších předpisů

Předmět úpravy (§ 1)

- podmínky pro vydání licence k provozování zoo,
- postup při vydávání licence,
- provádění kontrol,
- podmínky pro poskytování dotací ze státního rozpočtu a jiných veřejných zdrojů provozovatelům zoo,
- sankce za porušení zákona.

Základní pojmy (§ 2)

- **zoologická zahrada** – trvalé zařízení, v němž jsou chováni a po dobu nejméně 7 dnů v kalendářním roce vystavováni pro veřejnost volně žijící živočichové, popřípadě též zvířata domácí,
- **poslání zoo** – přispět k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů jejich chovem v lidské péči, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů, jakož i výchova veřejnosti k ochraně přírody,
- **zvíře domácí** (domestikovaný živočich),

Základní pojmy (§ 2)

- **volně žijící živočich** – jedinec takového živočišného druhu, jehož populace se udržuje (anebo udržovala) v přírodě samovolně (může jít i o jedince chovaného v lidské péči nebo závislého na péči člověka),
- **druh** – systematický druh a poddruh nebo geograficky oddělná populace,
- **akvárium** - ryby a další vodní živočichové, s výjimkou savců a ptáků,
- **terarium** - plazi, obojživelníci a další živočichové, s výjimkou savců, ptáků a vodních živočichů

Základní pojmy (§ 2)

za zoo se nepovažují:

- **cirkusy** a podobná zařízení zaměřená na předvádění drezúry zvířat (mobilní zařízení),
- **obchody se zvířaty** (živnostenský zákon),
- **akvária, terária, expoze a jiná výstavní zařízení, která chovají méně než 20 druhů volně žijících savců a ptáků**, jsou-li součástí zařízení, jehož hlavní činností není vystavování volně žijících živočichů pro veřejnost, (Pozn. podtržený text novela z 25.4.2008)

Zákon č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách

za zoo se nepovažují:

- **záchranné stanice** (z. č. 114/1992 Sb.), **záchranná centra** (z. č. 100/2004 Sb., CITES), zařízení pro chov zvířete a farmové chovy (zákon o myslivosti),
- **zařízení** pro chov a držení volně žijících živočichů, které chová **méně než 20 druhů volně žijících savců a ptáků**, přičemž tyto živočichy **vystavuje veřejnosti bezplatně**, a to především za účelem výchovy nebo poučení veřejnosti tím, že poskytuje informace o vystavených druzích, jejich přírodních stanovištích a úloze v ekosystémech (vzdělávací zařízení).

Podmínky pro provozování zoologické zahrady (§ 3)

- **Licence** - zoo může být provozována pouze na základě licence, kterou vydává Ministerstvo životního prostředí.
- Názvy „**zoologická zahrada**“ nebo „**zoo**“ může používat pouze provozovatel, který je držitelem platné licence.
- Provozovatel je povinen **kopii licence** viditelně umístit ve vchodech do zoo určených pro veřejnost.
- **V roce 2015 celkem 25 provozovatelů zoo licencí**

Ministerstvo životního prostředí (§ 11)

jako ústřední správní úřad pro oblast provozování zoo:

- rozhoduje o vydání, případně zrušení licence,
- vede evidenci zoo,
- provádí pravidelnou kontrolu zoo,
- poskytuje dotace provozovatelům zoo (z kap. 315-MŽP),
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí ČIŽP,
- spolupracuje s ČIŽP a SVS ČR,
- zřizuje **Komisi pro zoologické zahrady**

Ministerstvo životního prostředí (§ 11)

Komise pro zoologické zahrady (dále „Komise“)

- poradní orgán ministerstva,
- členy jmenuje a odvolává ministr ŽP na návrh ČIŽP, SVS ČR, Ústřední komise na ochranu zvířat (MZe) a profesního sdružení zoo, které je členem EAZA nebo WAZA - v současné době Unie českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZOO),
- členem Komise – VŠ veterinární lékař, biolog-zoolog, zemědělský inženýr-zootechnik, s jiným VŠ s praxí chovu živočichů chovaných v zoo, vykonávanou v posledních 10 letech.

Žádost o licenci (§ 4)

Žadatel - právnická osoba (PO) nebo fyzická osoba podnikající (FOP), která hodlá provozovat zoo.

Žádost musí obsahovat (§ 4 odst. 2):

- PO – název, právní forma, IČO, sídlo, statutární orgán, FOP – jméno, datum nar., IČO, místo trvalého pobytu,
- označení osoby vlastníka a osoby zřizovatele zoo (nejsou-li totožné se žadatelem),
- seznam druhů živočichů a předpokládaný počet živočichů řazený podle řádů zoologické systematiky, kteří jsou nebo budou chováni,

Žádost o licenci (§ 4)

- přehled o zapojení do školení v ochranářských dovednostech,
- informace o výměně informací o ochraně druhů,
- informace o účasti na reintrodukci druhů volně žijících živočichů do původních areálu výskytu,
- informace o účasti na výchově veřejnosti k ochraně přírody, např. poskytování informací o vystavených druzích, jejich přírodních stanovištích a úloze v ekosystémech,
- informace o vedení průběžných záznamů o chovaných ž.

Správní řízení o vydání licence (§ 5, 6)

MŽP

- oznámi zahájení řízení **účastníkům řízení**, kterými jsou (kromě žadatele) **obec a kraj**, na jejichž území má být zoo provozována (§ 4 odst. 7),

- vyžádá si **písemné vyjádření** (§ 5 odst. 1) od:

ČIŽP, KVS SVS, ÚKOZ (MZe, odbor živočišných komodit, odd. ochrany zvířat), lhůta pro doručení vyjádření, které musí obsahovat i odůvodnění, je 30 dnů ode dne vyžádání. Neobdrží-li MŽP vyjádření v této lhůtě, má se za to, že požádaný orgán nemá k žádosti výhrad. Na vydání vyjádření se nevztahuje SŘ.

Správní řízení o vydání licence (§ 4, 5,6)

MŽP (§ 5 odst. 2)

- po obdržení vyjádření provede ze účasti Komise **šetření na místě (MŠ), kde má být provozována zoo**, při němž ověří údaje v žádosti a posoudí skutečnosti rozhodné pro udělení licence, termín MŠ a složení Komise oznámí žadateli nejméně 30 dní předem,

Komise (§ 5 odst. 4)

- posuzuje v rámci MŠ skutečnosti rozhodné pro udělení licence (§6 odst. 2),
- zpracuje zprávu o výsledku MŠ (§ 5 odst. 5)
- předá zprávu MŽP a žadateli do 15 dnů od MŠ

Správní řízení o vydání licence (§ 4, 5,6)

Lhůty pro vydání rozhodnutí MŽP

- není-li žádost úplná, vyzve MŽP žadatele, aby žádost doplnil do 30 dnů ode dne doručení výzvy (§ 4 odst. 5),
- nedoplní-li žadatel žádost ve stanovené lhůtě, MŽP řízení zastaví (§ 4 odst. 6),
- MŽP rozhodne o žádosti (úplné) ve lhůtě do 90 dnů ode dne jejího doručení (§ 6 odst. 1),
- po dobu zpracování zprávy Komise (15 dní) lhůta pro vydání licence neběží (§ 5 odst. 5).

Podmínky pro vydání licence (§ 6)

MŽP vydá licenci pouze žadateli, který splňuje podmínky:

- a)
  1. Chová živočichy v podmínkách, které směřují k zajištění biologických a ochranných požadavků jednotlivých druhů a požadavků na **zdraví a pohodu zvířat**.
  2. Zajišťuje **kvalitní veterinární péči** a předchází únikům živočichů a šíření nákaz.
  3. Vede **evidenci živočichů** (zoologickou i veterinární).

Podmínky pro vydání licence (§ 6)

4. **Účastní se výzkumu** prospěšného pro ochranu druhů, výměny informací ve vztahu k ochraně druhů, chovu ohrožených nebo vzácných druhů živočichů v lidské péči s cílem **uchování biologické rozmanitosti** mimo jejich přirozené stanoviště (*ex situ*) nebo se účastní **odborně zajištěného znovuvysazování druhů** volně žijících živočichů do původního areálu výskytu (reintrodukce).
5. Provádí **výchovu veřejnosti k ochraně přírody**, zejména poskytováním informací o vystavených druzích, jejich přírodních stanovištích a úloze v ekosystémech.

.

Podmínky pro vydání licence (§ 6)

6. Zajišťuje výkon činností související s péčí o chované živočichy fyzickými **osobami odborně způsobilými**, a to v počtu odpovídající kolekci chovaných živočichů.

b)

Je **bezúhonný** (týká se trestných činů, přestupků nebo jiných správních deliktů v oblasti zákonů na ochranu přírody a veterinárních předpisů). Právnícká osoba – podmínka pro všechny členy statutárního orgánu žadatele.

Správní poplatek za podání žádosti 10. 000,- Kč.

Licence (§ 7)

Rozhodnutí o vydání licence

- údaje o provozovateli, místě provozování, název zoo
- doba platnosti licence

Licence na dobu:

a) neurčitou

b) určitou

Pokud žadatel není schopen ke dni podání žádosti splnit některou z podmínek č. 4 nebo 5, ale doloží-li, že je schopen tyto podmínky splnit nejpozději do 2 let ode dne podání žádosti, a nesplněním těchto podmínek není ohrožené plnění poslání zoo, může být vydána licence, avšak **nejdéle na dobu 2 let.**

Licence (§ 3, § 7)

Provozovatel je povinen:

- Provozovat zoo jen na základě platné **licence**.
- Oznámit MŽP všechny změny a doplnění údajů a dokladů stanovených pro podání žádosti.
- **Kopii licence viditelně umístit ve vchodech do zoo** určených pro veřejnost.
- Každoročně vypracovat a zaslat ministerstvu a současně veřejnosti zpřístupnit **výroční zprávu do činnosti zoologické zahrady**.

Povinné náležitosti výroční zprávy (příloha č. 1 zákona):

údaje o provozovateli, základní ekonomické údaje o zoo, údaje o chovaných živočiších, informace o činnosti v oblasti EVVO, zapojení do ochrany a výzkumu ohrožených druhů.

Kontroly zoo

MŽP provádí **pravidelné kontroly** (13, § 11 odst. 1) ve spolupráci s **ČIŽP** a **Komisí** nejméně jednou za 2 roky.

ČIŽP provádí kontroly (§ 12 odst. 1 a 2) jak jsou dodržována ustanovení tohoto zákona, poskytuje MŽP informace o provedených kontrolách a o uložených pokutách nebo jiných obdobných opatřeních podle tohoto zákona nebo z.114/1992 Sb. a z. 100/2004 Sb.(CITES).

Krajské veterinární správy SVS - věcně a místně příslušné k dozoru nad plněním povinností vyplývajících ze zákona č. 166/199 sb., o veterinární péči, a zákona č.246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Poskytují MŽP informace o výsledcích kontrol (§ 12 odst. 3).

Zrušení licence (§ 8)

MŽP

1. Zahájí řízení o zrušení licence, jestliže bylo při kontrole provozovatele zjištěno porušení podmínek stanovených zákonem (§ 6).
2. Může **předběžným opatřením uzavřít provoz nebo chov živočichů**, dotýkají-li se důsledky porušení podmínek výlučně tohoto provozu nebo chovu.
3. V odůvodněných případech může **přerušit řízení** o zrušení licence a stanovit rozhodnutím lhůtu k odstranění nedostatků - **nejdéle 12 měsíců**.
4. **Řízení o zrušení licence zastaví, odstraní-li provozovatel nedostatky ve stanovené lhůtě.**
5. O zrušení licence informuje ČIŽP, KVS SVS, UKOZ a všechny účastníky řízení (provozovatel, obec, kraj).

Zánik licence (§ 9)

Licence zaniká:

a) uplynutím doby platnosti (licence na dobu určitou),

b) zánikem nebo smrtí provozovatele,

c) ukončením provozování -

- provozovatel je povinen oznámit MŽP záměr ukončit provozování zoo,

- licence zaniká dnem, který provozovatel v oznámení stanoví, příp. dnem doručení oznámení ministerstvu.

Zrušení nebo zánik licence nezavazuje provozovatele povinnosti zabezpečit řádnou péči chovaným živočichům a nakládání v souladu s veterinárními předpisy, předpisy na ochranu přírody a dalšími souvisejícími předpisy.

Uzavření zoo pro veřejnost (§ 15),

ČIŽP

- vydá **rozhodnutí o uzavření zoo pro veřejnost** v případě, že je provozována bez licence,
- zahájí řízení o uzavření zoo pro veřejnost do 30 dnů ode dne, kdy se o této skutečnosti dozvěděla,
- podá-li provozovatel bez licence žádost o vydání licence, může ČIŽP řízení o uzavření zoo přerušit do doby pravomocného rozhodnutí MŽP o vydání licence (nebyla-li MŽP zrušena podle tohoto zákona),
- informuje veřejnost o uzavření zoo.

KVS SVS provádějí kontrolu, zda je s chovanými živočichy zacházeno v souladu s veterinárními předpisy (§ 12 odst.5)

Přestupky a jiné správní delikty (§ 16)

- a) neoprávněné používání názvu „zoologická zahrada“ nebo „zoo“,
- c) neumístění kopie licence do vchodu pro veřejnost,
- d) nevypracování, MŽP nezasílání nebo nezveřejňování výroční zprávy.

pokuta až do výše **500.000,- Kč**

(až do výše **1 mil. Kč**, je-li spáchán opakovaně do 1 roku od pravomocného rozhodnutí od udělení pokuty)

- b) provozování zoo bez licence

pokuta až do výše **3 mil. Kč**

(až do **5 mil. Kč**, je-li spáchán opakovaně do 1 roku)

ČIŽP ukládá a vybírá pokuty (příjem SFŽP)

Podpora provozovatelů (§ 14)

Provozovateli, který je držitelem platné licence, mohou být ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku poskytnuty dotace, zejména na:

- a) podporu chovu druhů volně žijících živočichů chráněných podle z. č. 114/1992 Sb., a 100/2004 Sb.,
- b) podporu účasti na projektech ochrany přírody ČR,
- c) podporu spolupráce v rámci mezinárodních projektů.

Podpora provozovatelů (§ 18)

Nařízení vlády č. 17/2004 Sb., o pravidlech pro poskytování dotací provozovatelům zoologických zahrad (pouze dotace ze státního rozpočtu)

- v příloze dotační tituly a předměty podpory,
- náležitosti a závazný termín podání žádosti o dotaci,
- hodnocení žádosti (Komise),
- vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace (MŽP).

Podpora českých zoologických zahrad v rámci Programu MŽP „Příspěvek zoologickým zahradám“

Program zahájen na základě usnesení vlády v roce 1995, vyhlašován vždy na 1 rok

Směrnice MŽP pro Program 3 dotační tituly:

- 1.Chov ohrožených druhů světové fauny**
- 2.Zapojení do ochrany přírody ČR**
- 3.Mezinárodní spolupráce**

1. Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoo

Předměty podpory:

1.1 chov ohrožených druhů světové fauny chráněných podle zákona č.100/2014 Sb. (CITES), druhy EU A, B

1.2 účast v reintrodukčních programech a výzkumu ohrožených druhů světové fauny (v bodě 1.1)

Podpora aktivního zapojení zoo do ochrany ohrožených druhů živočichů:

„*ex situ*“ (chov v lidské péči)

„*in situ*“ (obnova populací na přirozených stanovištích)

2. Zapojení českých zoo do systému ochrany přírody ČR

Předměty podpory:

- 2.1 chov zvláště chráněných druhů živočichů (ZCHD) a zapojení zoo do záchranných programů těchto druhů,**
- 2.2 chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečného genofondu. Seznam plemen v příloze směrnice.**
- 2.3 účast na reintrodukčních programech inventarizačních průzkumech a výzkumu ZCHD pro potřebu ochrany přírody,**
- 2.4 realizace vzdělávacích programu a zapojení do vzdělávání veřejnosti a osvěty v oblasti ochrany přírody, především ve smyslu CBD.**

3. Spolupráce českých zoo v rámci mezinárodních programů chovů ohrožených druhů a účast v mez org.

Předměty podpory:

3.1 vedení a vydání evropských plemenných knih (ESB) a mezinárodních plemenných knih (ISB),

3.2 vedení a vydání publikace „Ročenka českých a slovenských zoologických zahrad“, zachycující změny stavů zvířat chovaných v zoo,

3.3 vydání publikace “Výroční zpráva Unie českých a slovenských zoo“.

Příklady projektů zoo

Zoo Ostrava: ve spolupráci se ZS Bartošovice (ZO ČSOP): „*Návrat orla skalního do Moravskoslezských Beskyd 2015 – pokračování projektu*“ – od r. 2006 vypouštěna mláďata (ze Slovenska), monitoring (vysílačky)

Zoo Brno: „*Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě 2015*“, zahájen roku 2006, monitoring divoké populace, vytvoření hnízdních podmínek (budky), péče o biotopy, vypouštění mláďat (spolupr.ZS Bartošovice), monitoring (vysílačky)

Zoo Olomouce, Zoo Hodonín: „*Odchov mláďat sýčků obecných a sov pálených pro repatriační program*“

Příklady projektů zoo

Zoo Praha: „*Návrat divokých koní*“ reintrodukce koně Převalského do nár. parku Gobi (v roce 2015 již pátý transport koňů do Mongolska, celkem 19)

Zoo Dvůr Králové: „*Záchrana nosorožců bílých severních*“ v roce roku 2008 byli 4 nosorožci transportováni do parku Ol Pejeta, v souč. jen výzkum repr. cyklů 2 samic

Zoo Brno: „*Reintrodukce jestřába mandžuského na Dálném východě 2015*“ - transport 2 oplodněných vajec v inkubátoru do Khinganské přírodní rezervace (Rusko)

Příklady projektů zoo

EAZA kampaň „**ShellShock**“ (2005-2006) na záchranu želv – navázal projekt

„**Kura Kura – želvy v ohrožení**“

Nositel projektu UCSZOO, hlavní účastník Zoo Brno, partner Vet. a farm. Univ. Brno

Indonésie, ostrov Nusa Penida, rehabilitační centrum pro želvy a ekocentrum

EVVO - tabule, vzdělávací dokument na DVD, přednášky

Příklady projektů zoo

Zoo Liberec:

„Stanovení poddruhů rysa ostrovida v evropských zoologických zahradách pomocí analýzy DNA získané neinvazivními metodami“

Hodnocením DNA z chlupů určit původ rysů v 21 zoo EAZA a z volné přírody odlišení čistých poddruhů, chov. plány

„Hnízdní biologie a ekologie jestřába lesního na Liberecku“

Česká koalice pro biodiverzitu (CCBC)

Česká koalice pro biodiverzitu (*Czech coalition for biodiversity conservation*) - nadačního fond sdružuje organizace a projekty v místech s vysokou biodiverzitou
Zoo Liberec – zakládající člen a partner

- **Faunus o.s.** - „*Snow Leopard Trust*“
ochrana levhartů sněžných (irbisů),
humanitární projekt v Burkině Faso

CCBC

ISCP (*Indonesian species conservation program*), NNO, oblast Sumatry, *in situ* ochrana, vzdělávání místních komunit:

- **Poksai** (od r. 2012) výstavba výzkumného centra, sojkovece dvoubarvý - endemit
- **Nias Hill Myna** – niaská majna (loskuták velký) - endemit na ostrově Nias
- **Kukang** – outloň váhavý (omez. obchodu)

CCBC

- **Talarak** (Filipíny) - chov a rozmnožování visayanských ohrožených endemitů – sambara skvrnitého, zoborožců světlohlavých, z. rýhovaných, prasat visayanských
- **Save Elephants** (NNO) - založil Arthur F. Sniegoň – ochrana afrických slonů, Česká fenka Cana celníci v Kongu (slonovina)

Příklady projektů zoo

**Zoo Děčín: „*Cesta za mědvědy grizzly*“
naučná stezka**

Zoo Chomutov: „*Přírodní učebna*“

Zoo Jihlava: „*Naučná lesní stezka*“

Zoo Liberec: „*Prožitková stezka v areálu ekocentra DIVIZNA*“

Zoo Ostrava: „*Ochrana biodiverzity v Zoo Ostrava*“ (tabule, info v brailově p.)

Příklady projektů zoo

Zoo Plzeň: Časopis IRIS

Knihy „Stopy člověka v přírodě“

Krajská environmentální konference

Zoo Ústí n. L. Vydání sborníku FAUNA
BOHEMIAE SETENTRIONALIS

Zoo Vyškov: „Výukové programy pro školy“

Mezinárodní spolupráce zoo

- **Členství v mezinárodních organizacích:**

Světové sdružení zoologických zahrad a akvárií (WAZA)

Evropské sdružení zoologických zahrad a akvárií (EAZA)

Euroasijské regionální sdružení zoo a akvárií (EARAZA)

Unie českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZ)

- Světový svaz ochrany přírody (IUCN)

- Skupina odborníků pro záchranné chovy IUCN (CBSG)

- Mezinárodní asociace výchovných pracovníků zoo (IZE)

WAZA

Světové sdružení zoo a akvárií

(World Association of Zoos and Aquariums)

- 1935 IUDZG – Mezinárodní unie ředitelů zoo (1950 člen IUCN)
- 1991 WZO – Světová organizace zoo
- 2000 WAZA
- Celosvětová organizace více než 1000 zoo a akvárií
- Světové zoo 600 mil. návštěvníků ročně

Strategie WAZA

**Budoucnost ohrožených druhů zvířat.
Světová strategie ochrannářské práce zoo
a akvárií.**

***(Building a Future for Wildlife – The World and
Aquarium Conservation Strategy. WAZA 2005).***

Vyhlášena na výroční konferenci v Taipei v
roce 2005 .

Český překlad UCSZOO, MŽP, 2005.

Hlavní cíle strategie WAZA

- 1. Podporovat spolupráci mezi zoo a akvárii v oblasti ochrany, podmínek a chovu zvířat v jejich péči**
- 2. Podporovat a koordinovat spolupráci mezi národními a regionálními sdruženími a jejich složkami.**
- 3. Podporovat environmentální výchovu, ochranu volně žijících živočichů a environmentální výzkum.**

Hlavní cíle strategie WAZA

- 4. Reprezentovat zoo a akvária v jiných mezinárodních organizacích**
- 5. Podporovat spolupráci s jinými ochranářskými organizacemi**
- 6. Šířit a využívat co nejvyšší úroveň oblasti chovu a podmínek zvířat**

Obsah strategie WAZA

1. Integrace ochrannářské práce
2. Ochrana volně žijících populací
3. Věda a výzkum
4. Populační management
5. Vzdělávání a školení
6. Komunikace - práce s veřejností
7. Partnerství a politika
8. Udržitelný rozvoj
9. Etika a optimální podmínky zvířat

EAZA

Evropské sdružení zoo a akvárií

(European Association of ZOOs and Aquaria)

Založené 1988, v roce 2009 více než 300 členských zoo

EEPs - Evropské záchovné programy ohrožených druhů (*European Endangered Species Breeding Programmes*),

Komise EEP (*EEP Species Committee*) – koordinátor Komise – řídí chov daného druhu v rámci členských zoo, vede plemennou knihu tohoto druhu

TAG - Skupina poradců (*Taxon Advisory Group*) – určuje směr chovu dané skupiny druhů (členy koordinátoři Komise EEP), Předseda TAG obojživelníci a plazi (*Amphibian and Reptile*) - RNDr. I. Rehák, CSc.

Mezinárodní spolupráce zoo

ESB - Evropské plemenné knihy (*European Stud Books*)

ESB vedené českými zoo v roce 2015:

- Zoo Děčín: kočka rybářská,
- Zoo Olomouc: kozorožec kavkazský, poloopice
- Zoo Ostrava: hroch obojživelný, wapiti sibiřský, sika vietnamský,
- Zoo a BZ Plzeň: maki trpasličí, maki tlustoocasý
- Zoo Praha: sup mrchožravý,

ISB – Mezinárodní plemenné knihy (*International S.B.*)

- Zoo Praha: kůň Převalského

EAZA - Evropské záchovné programy ohrožených druhů (EEPs)

- Prvních 6 EEPs založeno v roce 1985
- V roce 2009 více než 170 EEPs
- Spolupráce členských zoo při zajišťování a koordinaci chovu EEPs - vytváření větších chovných skupin, vedení plemenných knih aj.

Cíl: Posílit „*ex-situ*“ populace živočichů chovaných v zoo, aby se z nich staly udržitelné populace a tím právě „*ex-situ*“ záchovné (záložní) populace v souladu se směrnicí IUCN

(IUCN Technical Guidelines on the Management of Ex Situ Population for Conservation).

Mezinárodní kampaně EAZA

- **Kampaň deštný prales** (2001-2002)
- **Kampaň na záchranu tygrů** (2002-2004)
- **Kampaň na záchranu želv** (2004-2005)
- **Kampaň na záchranu nosorožců** (2005-2006)
- **Kampaň Zachraňte Madagaskar** (2006- 2007)
- **Kampaň za záchranu žab** (2007-2008)
- **Kampaň na záchranu evr. šelem** (2008-2010)
- **Kampaň „Jihovýchodní Asie“** (2011-2013)
- **Kampaň „Od pólu k pólu“** (2014-2015)

Informační zdroje na webu

www: mzp.cz

MŽP/Činnosti/Příroda a krajina/Botanické a zoologické zahrady/Zoologické zahrady nebo Botanické zahrady

www: mzp.cz/cites (informace výkonného orgánu CITES)

www: cites.org (CITES)

www: nature.cz (AOPK ČR)

www: chm.nature.cz (IS CBD v ČR)

www: biodiv. org (CBD)

www: cenia.cz (Česká informační agentura ŽP)

www: zoo.cz (UCSZ) – vydává Ročenku UCSZ a Výroční zprávu UCSZ

www: waza.org (WAZA)

www: eaza.org (EAZA) – vydává časopis EAZA NEWS

www: izea.net (Mezinár. org. výchovných prac. zoo)

www: cbsg.org (Skupina odborníků pro záchr. chovy IUCN)

www: isis.org (Mezinár. systém evidence druhů)

www: iucn.org (IUCN)

www: wwf.org (WWF)

ZOO v ČR

**Na shledanou
v ZOO 😊**

Foto Mgr. Z. Papoušek